

ANAVATAN PARTİSİ

Grup Başkanlığı

07.05 1999

07-99/01

2/12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20 nci Dönemde verilmiş bulunan 2/1225 Esas Numaralı "20.4.1967 Tarih ve 854 Sayılı Deniz İş Kanununun 28 inci Maddesinin 2 nci Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkındaki" Kanun teklifini yenilemek istiyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Yücel SEÇKİNER

Ankara Milletvekili

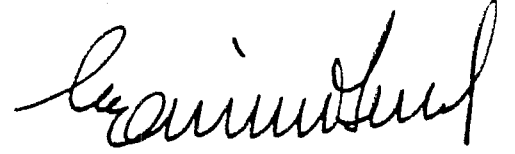
T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	
Esas Kom.	Sağlık, Aile, Çalışma Kon.
Tarih	17.6.1999-2/12
K. Md.	K.D.Bşk.
BAŞKAN	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20.4.1967 tarihli ve 854 Sayılı Deniz İş Kanunu'nun 28 inci Maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi konusundaki Kanun Teklifim fıkra metni ve gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Anayasanın 88 inci ve İçtüzüğümüzün 75 inci maddesi uyarınca gereğine emir ve müsaadelerinizi arz ederim.

Saygılarımla.

Emin KUL
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE VE DEĞİŞİKLİK GEREKÇESİ

Gemi Adamları; yürüttükleri hizmetler ve yaptıkları işler gereği yurtlarından, yuvalarından uzak aylarca denizin zorlu yaşam ve doğa şartlarında, dünyanın değişik enlem ve boylamlarındaki iklimlerde mesleklerini yaparken, yaşamlarını sürdürmek zorunda kaldıkları gemiler içerisinde toplumla, toplumsal yaşamla ilgilerinin kesildiği bir biçimde ömürlerinin üçte ikisinden fazlasını adeta harcayarak tüketmek durumuyla karşı-karşıya bulunan emekçilerdir.

Bu nedenle ünlü bir deyimle “Gemi Adamları yaşayanlar ile ölümler arasında bir sınıftır” şeklinde tanımlanmaktadır.

Mesleğin çetin çalışma şartları içerisinde emekli olup, yurdunda, yuvasında huzur içinde beş-on yılını geçirebilen gemiadamına rastlamak da pek mümkün değildir. Zorlu çalışma şartları altında hayatları geçen ve çeşitli sağlık bozukluklarına uğrayarak ömürleri törpülen gemiadamlarının emekliliklerini izleyen kısa bir süre içinde yaşamları son bulmaktadır.

Bu açık ve bilinen gerçeklere rağmen gemi adamlarının çalışma hayatını düzenleyen 854 sayılı Deniz İş Kanunu 1967 yılından bu yana otuz yılı aşkın bir süredir, çağdaş şartlara kavuşturulamamıştır.

Karada çalışanların tümünü ilgilendiren- 5953 ve -1475 Sayılı İş Kanununda gerek günümüz koşullarından ve gerekse uygulama ve yargı kararlarından kaynaklanan ihtiyaçları karşılamak amacıyla bugüne kadar belirli tarihlerde 10 kez değişiklik yapıldığı halde Deniz İş Kanunu’na bu değişiklikler yansımamış ve Deniz İş Kanunu’nun bütünüyle ile alınarak tadili sağlanamamıştır.

Şimdiye kadar değişik tarihlerde kanun tasarı ve teklifleri hazırlanmasına rağmen kanunlaştırılması da mümkün olamamıştır.

Bu nedenle gemiadamlarının yıllardır uğratıldığı geniş maddi ve manevi kayıpları söz konusudur.

Bunlardan en önemli biri de gemiadamlarına normal çalışma süreleri dışında yaptırılan fazla çalışmaların ücretinin arttırılma oranlarının karada çalışan tüm işçilere kıyasen düşük bırakılmış olmasıdır.

1475 Sayılı İş Kanunu’nun 35 inci maddesinin c) bendinde ve 5953 Sayılı Basın İş Kanunu’nun Ek-1. maddesinin 4 üncü fıkrasında fazla saatlerde yapılan çalışmalarla ilgili arttırım oranı % 50 iken 854 Sayılı Deniz İş Kanununda bu arttırım oranı % 25 olarak bırakılmıştır.

Kendilerine % 50 oranında arttırım uygulanan çalışanlardan çok daha ağır koşullarda görev yapan gemi adamlarının bu mağduriyeti kesinlikle herhangi bir yeni düzenleme teklif veya tasarı beklenilmeden giderilmelidir. Zira yıllardır bu beklenti ve verilen sözlerle gemiadamları oyalanmıştır.

Sendikalaşmış gemiadamlarının Sendikaları vasıtasıyla yaptıkları Toplu İş Sözleşmelerinde kanundaki bu % 25 lik arttırım oranı, toplu sözleşme hükümleri ile % 75 ve % 100 oranlarına kadar fiilen çıkartıldığı ve halen uygulandığı halde Sendikalaşmamış gemiadanları Toplu İş Sözleşmelerinin bu koruyucu hükümlerinden yoksundurlar.

Deniz iş kolunda gemi denilen yüzer-gezer yüzlerce işyerinin, dünya denizlerinin çeşitli yerlerinde bulunmaları dahil birçok olumsuz nedenlerden doğan gemiadanlarının teşkilatlanma güçlüğü de dikkate alınırsa, acil olarak en azından bu yönden gemi adamlarının fazla saatlerle çalışma ücretlerinin kanuni güvenceye kavuşturulması kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Büyük çoğunluğu, yani dörtte üçü sendikalaşmamış olan gemi adamlarının bu kanuni güvenceden yoksunluğu emek maliyeti yönünden sendika ve toplu iş sözleşmesi ilişkisi içindeki gemi adamlarının çalıştığı işyerleri işverenlerinin aleyhine olumsuz bir rekabetin sürmesine neden olmakta ve bu haksız rekabete 854 sayılı Yasanın 28 inci maddesinin 2 nci fıkrasındaki çağdışı ve eşitsiz, haksız ölçü sebebiyet vermektedir.

İşte bu nedenledir ki, 854 sayılı Deniz İş Kanunu'nun 28 inci maddesinin 2 nci fıkrası değiştirilerek düzenlenmelidir.

Geminin

**20.4.1967 TARİH VE 854 SAYILI DENİZ İŞ KANUNU'NUN 28 İNCİ MADDESİNİN
2 NCİ FIKRASININ DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 20.4.1967 Tarih ve 854 Sayılı Deniz İş Kanunu'nun 28 inci Maddesinin 2 nci Fıkrası aşağıda yer verilen şekilde değiştirilmiştir.

Madde 28.- 2 nci Fıkra,

“Yapılan fazla çalışmanın her saatine ödenecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen tutarının % 50 oranında arttırılmak suretiyle bulunacak miktardan az olamaz.”

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

